

BÀI 8 PHÁP LUẬT VỚI SỰ PHÁT TRIỂN CỦA CÔNG DÂN (3 TIẾT)

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

Học xong bài này học sinh cần đạt được:

1. Về kiến thức

- Nêu được khái niệm, nội dung, ý nghĩa các quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân.
- Trình bày được trách nhiệm của Nhà nước và công dân trong việc bảo đảm quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân.

2. Về kỹ năng

- Biết thực hiện và có khả năng nhận xét việc thực hiện các quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân theo qui định của Pháp luật.

3. Về thái độ

Có ý thức thực hiện quyền học tập, sáng tạo và phát triển của mình; tôn trọng các quyền đó của người khác.

II. CHUẨN BỊ:

1. Chuẩn bị của giáo viên:

- Sách giáo khoa GDCD 12.
- Sách giáo viên GDCD 12.
- Sách “ Dạy học theo chuẩn kiến thức kỹ năng môn GDCD”
- Các tình huống về pháp luật, hình ảnh, về các quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân theo qui định của Pháp luật.

2. Chuẩn bị của học sinh:

- Tìm hiểu, thuyết trình các tình huống pháp luật thường gặp trong đời sống.

III. CÁC NĂNG LỰC HƯỚNG TỚI HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN Ở HỌC SINH:

Năng lực giải quyết vấn đề; hợp tác; giao tiếp; tự nhận thức, đánh giá và điều chỉnh hành vi phù hợp.

IV. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC:

HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG:

***Mục tiêu:** HS hiểu quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân theo qui định của Pháp luật và ý nghĩa của quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân theo qui định của Pháp luật.

***Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động:**

GV đưa ra các hình ảnh về quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân và đặt câu hỏi cho hs trả lời.

- Các hình ảnh trên nói đến quyền nào của công dân?
- Trong cuộc sống hàng ngày em đã thực hiện được những quyền nào?

Sau khi HS trả lời, GV nhận xét và nêu nhiệm vụ cho HS trong hoạt động tiếp theo.

HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC:

1. Tìm hiểu về các quyền học tập, sáng tạo của công dân

***Mục tiêu:** Nêu được khái niệm, nội dung các quyền học tập, sáng tạo của công dân.

***Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động:**

Hoạt động của GV và HS	Nội dung bài học
Hoạt động 1: Phương pháp giải quyết vấn đề, động não, làm việc nhóm. GV phân tích để làm rõ khái niệm cho hs nắm.	1. Quyền học tập, sáng tạo, phát triển của công dân <i>a) Quyền học tập của công dân</i> ❖ Khái niệm:

<p>- GV giao nhiệm vụ cho hs hoạt động. Cho HS thảo luận nhóm. Chia lớp làm 4 nhóm: Nhóm 1: Thế nào quyền học không hạn chế của công dân ? Cho ví dụ? Nhóm 2. Công dân có quyền được học những ngành nghề nào? Cho VD? Nhóm 3. Công dân có quyền học thường xuyên, học suốt đời như thế nào? Cho VD? Nhóm 4. Bình đẳng về cơ hội học tập được hiểu như thế nào? Cho VD? HS các nhóm thảo luận. Cử đại diện nhóm lên trình bày -GV : Nhận xét. Kết luận</p>	<p><i>Học tập là một trong các quyền cơ bản của con người, của công dân, theo đó mọi công dân đều có quyền học từ thấp đến cao, có thể học bất cứ ngành nghề nào, có thể học bằng nhiều hình thức, có thể học thường xuyên, học suốt đời.</i></p> <p>❖ Nội dung:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mọi công dân đều có quyền học không hạn chế: từ Tiểu học đến Trung học, đại học và sau Đại học, được tiến hành theo quy định của pháp luật về giáo dục, thông qua các kì tuyển sinh hoặc xét tuyển.</i> - <i>Công dân có thể học bất cứ ngành nghề nào phù hợp với năng khiếu, khả năng, sở thích và điều kiện của mình.</i> - <i>Công dân có quyền học thường xuyên, học suốt đời. Công dân có thể học bằng nhiều hình thức khác nhau và ở các loại hình trường học khác nhau.</i> - <i>Quyền bình đẳng về cơ hội học tập: Quyền này không bị phân biệt bởi dân tộc, tôn giáo, giới tính, địa vị xã hội, điều kiện kinh tế, nguồn gốc gia đình.</i>
--	---

<p>Hoạt động 2: Giáo viên sử dụng phương pháp tích cực để hs thể hiện năng lực giao tiếp; tự nhận thức, đánh giá và điều chỉnh hành vi phù hợp.</p> <p>GV: yêu cầu hs nêu một vài sản phẩm có tính sáng tạo và đặt các câu hỏi cho hs trả lời.</p> <p>GV: Quyền sáng tạo của công dân bao gồm những quyền gì? Cho vd?</p> <p>GV: Quyền sáng tạo của công dân được hiểu như thế nào?</p> <p>GV: cho hs thảo luận nhóm nhỏ, sau 5 phút gọi đại diện nhóm lên trình bày sản phẩm. Câu hỏi: theo em, hs THPT có được hưởng quyền sáng tạo không? Vì sao? Gv chốt lại nội dung.</p>	<p>b. Quyền sáng tạo của công dân</p> <p>❖ Khái niệm:</p> <p><i>Quyền sáng tạo của công dân là quyền của mọi người được tự do nghiên cứu khoa học, tự do tìm tòi, suy nghĩ để đưa ra các phát minh, sáng chế, sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, hợp lý hoá sản xuất; quyền về sáng tác văn học, nghệ thuật, khám phá khoa học để tạo ra các sản phẩm, công trình khoa học về các lĩnh vực của đời sống xã hội.</i></p> <p>❖ Nội dung:</p> <p>-Công dân có quyền sáng tạo ra các tác phẩm văn học, nghệ thuật, khoa học; các tác phẩm báo chí; các sáng chế, kiểu dáng công nghiệp, nhãn hiệu hàng hóa và tạo ra các sản phẩm mang tính sáng tạo trong hoạt động khoa học, công nghệ.</p>
---	---

Kết quả mong đợi từ hoạt động: HS hiểu được các quyền học tập, sáng tạo của công dân theo qui định của Pháp luật.

2. Tìm hiểu quyền được phát triển và ý nghĩa quyền học tập, sáng tạo, phát triển của công dân

* **Mục tiêu:** Nêu được khái niệm, nội dung quyền được phát triển và Ý nghĩa quyền học tập, sáng tạo, phát triển của công dân.

* **Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động:**

Hoạt động của GV và HS	Nội dung của bài học
<p>Hoạt động 1: Phương pháp vấn đáp, giải quyết vấn đề, động não, làm việc nhóm. GV: Theo em là một người công dân cần phải được phát triển về những vấn đề nào? HS: GV: em hiểu thế nào là Quyền được phát triển của công dân? - HS : Phát biểu</p> <p>- GV: Nhận xét. Kết luận</p> <p>GV: Quyền được phát triển của công dân được biểu hiện ở những nội dung nào?cho ví dụ? -HS: Quyền được hưởng đời sống vật chất và tinh thần đầy đủ để phát triển toàn diện, phù hợp với điều kiện kinh tế của đất nước VD: được xem vô tuyến, đài phát thanh, báo chí, được chăm sóc sức khỏe....</p> <p>GV: Quyền được khuyến khích, bồi dưỡng để phát triển tài năng? VD? VD: người học giỏi, có năng khiếu được ưu tiên tuyển chọn vào các trường đại học...</p> <p>Hoạt động 2:</p> <p>Gv phân công cho hs thảo luận nhóm: Tại sao quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân lại thể hiện bản chất tốt đẹp của nhà nước ta? Quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân giúp ích gì cho cuộc sống của mỗi chúng ta?</p> <p>Gv nhận xét và chốt lại vấn đề cho hs ghi nhận.</p>	<p>c) Quyền được phát triển của công dân</p> <p>❖ Khái niệm:</p> <p><i>Quyền được phát triển là quyền của công dân được sống trong môi trường xã hội và tự nhiên có lợi cho sự tồn tại và phát triển về thể chất, tinh thần, trí tuệ, đạo đức; có mức sống đầy đủ về chất; được học tập, nghỉ ngơi, vui chơi, giải trí, tham gia các hoạt động văn hóa; được cung cấp thông tin và chăm sóc sức khỏe; được khuyến khích, bồi dưỡng để phát triển tài năng.</i></p> <p>❖ Nội dung: CD có quyền được phát triển là :</p> <p>❖ Quyền được hưởng đời sống vật chất và tinh thần đầy đủ để phát triển toàn diện, phù hợp với điều kiện kinh tế của đất nước.</p> <p>❖ Quyền được khuyến khích, bồi dưỡng để phát triển tài năng.</p> <p>2. Ý nghĩa quyền học tập, sáng tạo, phát triển của công dân.</p> <p>❖ Quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân là quyền cơ bản của công dân, thể hiện bản chất tốt đẹp</p>

	<p>của chế độ xã hội nước ta, là cơ sở, điều kiện cần thiết để con người được phát triển toàn diện.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Nhằm đáp ứng và đảm bảo nhu cầu học tập của mỗi người, thực hiện công bằng xã hội trong giáo dục, tạo điều kiện để ai cũng được học hành.
--	---

* **Kết quả mong đợi từ hoạt động:** HS hiểu được khái niệm, nội dung quyền được phát triển và Ý nghĩa quyền học tập, sáng tạo, phát triển của công dân.

3. Tìm hiểu quyền được phát triển và ý nghĩa quyền học tập, sáng tạo, phát triển của công dân

* **Mục tiêu:** Nêu được trách nhiệm của Nhà nước và công dân trong việc bảo đảm và thực hiện quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân.

* **Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động:**

Hoạt động của GV và HS	Nội dung bài học
<p>-GV: Chia lớp ra làm 6 nhóm cho hs thảo luận.</p> <p>Nhóm 1, 2: Trách nhiệm của Nhà nước đối với quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân?</p> <p>Nhóm 3,4: Trách nhiệm của công dân trong việc thực hiện quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân? liên hệ thực tế về việc thực hiện trách nhiệm của công dân nói chung, học sinh nói riêng ?</p> <p>-HS: Thảo luận. Cử đại diện nhóm trình</p>	<p>3. Trách nhiệm của Nhà nước và công dân trong việc bảo đảm và thực hiện quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân.</p> <p><i>a) Trách nhiệm của Nhà nước</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ban hành chính sách, pháp luật thực hiện đồng bộ các biện pháp cần thiết để các quyền này thực sự đi vào đời sống của người dân. ➤ Nhà nước thực hiện công bằng xã hội trong giáo dục, tạo điều kiện để ai cũng được học hành. Thông qua chính sách về học phí, học bổng để giúp đỡ, khuyến khích người học, đặc biệt là HS thuộc diện chính sách. ➤ Nhà nước khuyến khích, phát huy tìm tòi, sáng tạo trong nghiên cứu khoa học, có chính sách chăm lo điều kiện làm việc, lợi ích vật chất và tinh thần của người nghiên cứu, phát minh và ứng dụng khoa học, công nghệ. ➤ Nhà nước đảm bảo những điều kiện để phát hiện và bồi dưỡng nhân tài cho đất nước, tạo điều kiện cho những người học giỏi, có năng khiếu được phát triển. <p><i>b) Trách nhiệm của công dân</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Công dân có ý thức học tập tốt để có kiến thức, xác định mục đích học tập là học cho mình, cho gia đình và cho đất nước để trở thành người có ích

<p>bày GV: Nhận xét. Kết luận</p> <p>Em hãy kể về những tấm gương thực hiện tốt quyền học tập của công dân?</p>	<p>trong cuộc sống.</p> <p>➤ Có ý chí vươn lên, luôn chịu khó tìm tòi và phát huy sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học, lao động sản xuất để tạo ra nhiều sản phẩm vật chất và tinh thần cần thiết cho xã hội.</p>
---	---

***Kết quả mong đợi từ hoạt động:** HS hiểu được trách nhiệm của Nhà nước và công dân trong việc bảo đảm và thực hiện quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân.

HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP:

Mục tiêu: HS hoàn thiện và củng cố kiến thức về quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân theo qui định của Pháp luật và ý nghĩa của quyền học tập, sáng tạo và phát triển của công dân theo qui định của Pháp luật trong đời sống xã hội, đồng thời rèn luyện kỹ năng nhận xét, đánh giá và thực hiện được việc làm của bản thân.

Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động: HS hoàn thành các bài tập sau:

Câu 1. Đảng và Nhà nước ta luôn coi “Hiền tài là nguyên khí của quốc gia”. Điều này thể hiện tư tưởng

- A. trọng dụng nhân tài.
- B. coi nhẹ nhân tài.
- C. tìm kiếm nhân tài.
- D. phát triển nhân tài.

Câu 2. Khẳng định: “ Pháp luật nước ta quy định, trong những trường hợp đặc biệt, những người phát triển sớm về trí tuệ có quyền được học trước tuổi, học vượt lớp, học rút ngắn thời gian so với quy định” là nội dung thuộc

- A. quyền học tập.
- B. quyền bình đẳng.
- C. quyền sáng tạo.
- D. quyền được phát triển.

Câu 3. Phát biểu nào sau đây là **không đúng** về quyền học tập của công dân?

- A. Công dân có quyền học bất cứ ngành, nghề nào theo sở thích của mình.
- B. Công dân có quyền học bất cứ ngành, nghề nào theo khả năng của mình.
- C. Công dân có quyền học bất cứ ngành, nghề nào phù hợp với điều kiện của mình.
- D. Công dân phải học tập từ bậc Tiểu học đến Đại học.

Câu 4. An có ý định sau khi tốt nghiệp trung học phổ thông sẽ không thi đại học mà sẽ học nghề may, vì đó là nghề mà em rất thích. Điều này là biểu hiện của nội dung

- A. công dân được bình đẳng về cơ hội học tập.
- B. công dân có quyền học không hạn chế.
- C. công dân có quyền học thường xuyên, học suốt đời.
- D. công dân có quyền học bất cứ ngành, nghề nào phù hợp với sở thích của mình.

Câu 5. Quyền học tập của công dân được quy định trong

- A. nội quy trường học, lớp học.
- B. Hiến pháp, luật Giáo dục và trong các văn bản quy phạm pháp luật khác.
- C. chỉ thị, Nghị quyết của Bộ Giáo dục và Đào tạo.
- D. thông tư, kế hoạch, chủ trương của các Sở Giáo dục-Đào tạo.

Câu 6. Sau khi tốt nghiệp trung học phổ thông, học sinh có thể vào học ở các trường trung cấp chuyên nghiệp, cao đẳng, đại học. Điều này thể hiện

- A. quyền học tập không hạn chế của công dân.
- B. quyền học tập bất cứ ngành, nghề nào của công dân.
- C. quyền phát triển của công dân.
- D. quyền bình đẳng về cơ hội học tập.

Câu 7. Pháp luật quy định: Công dân có thể học bất cứ ngành, nghề nào

- A. phù hợp với ý muốn, nguyện vọng của bố mẹ.

- B. phù hợp với nhu cầu, điều kiện của xã hội.
- C. khi được sự đồng ý của họ hàng, người thân.

D. phù hợp với năng khiếu, khả năng của bản thân.

Câu 8. Việc công dân có thể học để trở thành bác sĩ, giáo viên, kĩ thuật viên hoặc học nghề thuộc nội dung nào?

- A. Quyền học tập không hạn chế của công dân.
- B. **Quyền học tập bất cứ ngành, nghề nào của công dân.**
- C. Quyền học thường xuyên, suốt đời của công dân.

Câu 9. Nhà nước có các biện pháp xử lý nghiêm minh những trường hợp vi phạm bản quyền, quyền tác giả, sáng chế. Điều này nhằm mục đích gì?

- A. **Bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của tác giả đối với phát minh, sáng chế.**
- B. Chăm lo đời sống vật chất cho người nghiên cứu khoa học.
- C. Chăm lo đời sống tinh thần cho người nghiên cứu khoa học.
- D. Tạo điều kiện làm việc cho người nghiên cứu khoa học.

Câu 10. Anh A đến cơ quan có thẩm quyền để đăng ký tên nhãn hiệu, kiểu dáng, thiết kế cho sáng chế của mình. Anh A đã thực hiện quyền gì?

- A. Quyền tác giả.
- B. **Quyền sở hữu công nghiệp.**
- C. Quyền hoạt động khoa học.
- D. Quyền phê bình văn học.

Câu 11. Công dân được tham gia các hoạt động vui chơi, giải trí là biểu hiện công dân được phát triển về

- A. đời sống vật chất.
- B. đời sống văn hóa.
- C. **đời sống tinh thần.**
- D. đời sống chính trị.

Câu 12. Quyền được khuyến khích, bồi dưỡng để phát triển tài năng của công dân thuộc nhóm quyền nào dưới đây?

- A. Quyền được sáng tạo.
- B. Quyền học tập.
- C. **Quyền được phát triển.**
- D. Quyền tác giả.

Kết quả mong đợi từ hoạt động: Sản phẩm của HS theo yêu cầu.

HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG:

Mục tiêu: HS vận dụng được các kiến thức, kĩ năng để giải quyết các tình huống trong thực tiễn đời sống xã hội phù hợp với các yêu cầu của các quyền về học tập, phát triển và sáng tạo của công dân.

Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động: **HS làm việc cá nhân.**

GV giao nhiệm vụ cho HS: Bản thân em đã vận dụng được các quyền nào trong cuộc sống? cho ví dụ?

Kết quả mong đợi từ hoạt động: Sản phẩm của HS theo yêu cầu.

HOẠT ĐỘNG MỞ RỘNG:

Mục tiêu: HS biết sử dụng các quyền về học tập, phát triển và sáng tạo của công dân trong cuộc sống hàng ngày.

Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động: HS làm việc cá nhân.

GV giao nhiệm vụ cho học sinh: Em hãy sưu tầm một số tấm gương thể hiện được sự phát huy quyền sáng tạo, học tập và sáng tạo của công dân.

Kết quả mong đợi từ hoạt động: Sản phẩm của HS theo yêu cầu.